

Indst. S. nr. 170.

Indstilling fra den forsterkede utenriks- og konstitutionskomite om drøftelser med Storbritannien vedrørende sjøterritoriet.

Til Stortinget.

I Stortingets møte (for lukkede døre) den 10de juni 1925 blev det besluttet at oversende til utenriks- og konstitutionskomiteen forsterket med to medlemmer av næringskomite nr. 1, opnævnt av denne — to (hemmelige) stortingsmeddelelser angaaende visse uformelle drøftelser med England vedrørende sjøterritoriet.

Som forsterkning av utenriks- og konstitutionskomiteen opnævnte derefter næringskomite nr. 1 formanden, Kr. Indrehus og P. O. Thorvik.

Den saaledes forsterkede komite valgte til ordfører i saken Anderssen-Rysst og antok som sin sekretær under behandlingen av saken kaptein i marinen Chr. Meyer.

Ekspeditionschef S. Johannessen har fungeret som redaktionsutvalgets konsulent i fiskerispørsmål.

Som følge av sakens store principielle betydning og den interesse man mente at der knyttet sig til den paa grund av de nye samtaler som havde paagaat i London i tiden fra 23de juni til 6te juli 1925, samtaler hvis resultat endnu ikke forelaa da Stortinget blev oppløst den 18de juli, fik den forsterkede komite bemyndigelse til at træ sammen mellem sessionerne.

Komiteen traadte saa sammen i tiden 2den til 19de november, og der blev nedsat et redaktionsutvalg, bestaaende av formanden, ordføreren og Indrehus, for at forberede utkast til indstilling. Redaktionsutvalget arbeidet fra 19de november til 10de december, da den samlede komite traadte sammen til drøftelse av særlige spørsmål og var samlet til 12te december, hvorefter redaktionsutvalget fortsatte sit arbeide.

Den forsterkede komite har under sit arbeide fundet det nødvendig at gjennomgaa et omfattende kildemateriale til belysning

av saken og de ved den berørte spørsmålsstilling i en række land. Til klarleggelse av særlige praktiske punkter har komiteen latt indhente en række opplysninger og har indkaldt til drøftelse d'herrer fiskeridirektør Asserson, fylkesmand H. Lund, ekspeditionschef, tidligere fiskeriinspektør for Skagerakkysten og opsyns- og vaarsild- og skreifisket i Sogn og Fjordane fylke Johannessen, fiskeriinspektør Otterlei, Møre, og fisker, stortingsmand Wallenius, Skjøtningsberg.

I komiteen har videre møtt efter anmodning (og samlet) professor dr. Johan Hjort, dr. jur. H. Klæstad og byraa- og chef Walnum samt alle medlemmer av den saakaldte Oslo-delegation.

Videre har den daværende utenriksminister hr. Mowinckel samt utenriksraad Esmarch møtt i komiteen til konferance med denne.

Til behandling og bearbeidelse av det meget betydelige materiale som etterhaanden kom til at foreligge for komiteen, fandt denne det mest hensigtsmessig at gaa til en fordeling av arbeidet inden redaktionsutvalget.

Formannen (Hambro) og komiteens sekretær, kaptein i marinen Chr. Meyer, skulde beskjeftige sig med den historisk-folkeretslige del av emnet, mens T. Andersen-Rysst og Indrehus, i forbindelse med komiteens konsulent i fiskerispørsmål, ekspeditionschef Johannessen, skulde behandle den fiskerimæssige side ved saken.

Under komiteens bearbeidelse av stoffet blev man snart klar over den helt internationale karakter av de spørsmål som reises ved enhver uoverensstemmelse angaaende sjøbæltet. Denne betragtning støttes iøvrig ogsaa ved det initiativ Folkenes Forbund hadde tatt i sin samling høsten 1924 til

forberedende arbeider med sigte paa kodifikation av visse enner av den internationale ret. Den komite som nedsattes i denne anledning, hadde opnævnt en underkomite, hvis opgave det skulde være at behandle spørsmålet om sjøterritoriet (territorial waters). Paa foranledning av denne komite sendte Folkeforbundet 22de mars 1926 en cirkulærskrivelse til alle forbundets medlemmer med en række spørsmål i sakens anledning (se Dokument nr. 17, s. 228 ff.)

Bl. a. med tanke herpaa gav nærværende komite sin tilskyndelse til nedsættelse av sjøgrænsekommisjonen av 1926. Denne kommissions arbeide vilde komiteen gjerne ha bekjentskap med, før den avgav sin instilling og sit materiale i emnet. Dette blev saa meget mere naturlig som d'hr. S. Johannessen og Chr. Meyer blev opnævnt som medlemmer av denne kommission, hvis utkast til svar paa Folkeforbundets henvendelse av regjeringen har været forelagt for nærværende komite og git anledning til bemerkninger fra den.

Komiteen — dens arbeidsutvalg — blev i denne anledning, i stortingsmøte 15de juli 1926, bemyndiget til at træ sammen mellem sessionene.

Paa grund av denne saks store principielle og praktiske betydning, og da selve hovedspørsmålet i sin realitet aldrig tidligere har været forelagt for Norges Storting, har komiteen anset det for paakrævet og nødvendig at gi en almindelig fremstilling av saken i dens historiske og folkeretslige sammenheng og belyst ut fra landets praktiske næringsforhold og livsbehov som har diktert aarhundreders nationale politik. Dette arbeide har nødvendigvis krævet lang tid, da saken ikke forelaa tilstrækkelig forberedt fra administrationens side da den blev optat.

Resultatene av komiteens arbeide er

trykt som stortingsdokument nr. 17 og 17 B for 1927.

I trontalen av 12te januar 1926 het det bl. a. om det heromhandlede spørsmål:

«De norsk-britiske drøftelser om sjøterritoriet med særlig henblik paa kystfiskerierne og trawling har ikke ført til nogen løsning av spørsmålet. Saken vil derfor bli stillet i bero.»

Ved denne meddelelse var det fra regjeringens side tilkjendegit at de norsk-britiske drøftelser ikke lenger hadde nogen aktualitet. Komiteen fant imidlertid at burde fortsætte sit arbeide med saken efter den opstillede plan. Det var allerede under dens første behandling av emnet blit klart for den, at spørsmål av den art som det her var tale om, vanskelig var egnet til at finde nogen for Norge tilfredsstillende løsning gjennom drøftelser med nogen enkelt stat.

Komiteen er kommet til det resultat at den efter erklæringen i trontalen av 1926 om at «saken er stillet i bero» — ikke har tilstrækkelig grund til at indgaa paa de drøftelser som er ført mellem en norsk og en engelsk komite i Oslo i tiden fra 2den—12te december 1924 og i London i tiden fra 23de juni til 6te juli 1925, anderledes end skedd i bemerkninger til de britiske utkast til konvention i Dokument nr. 17 B.

Under henvisning til disse saavel som til hele fremstillingen i Dokument nr. 17 finder komiteen at saavel av historiske og nationale hensyn som av rent økonomiske og praktiske bør det være helt udelukket at vort land ved indgaaelse av traktater skulde opgi aarhundreders hævdede rettigheter.

I henhold til ovenstaaende indstiller komiteen til Stortinget at fatte saadan

b e s l u t n i n g :

De Stortinget i 1925 og 1926 oversendte meddelelser med tillægsbilag angaaende sjøterritoriet vedlægges protokollen.

Oslo i den forsterkede utenriks- og konstitutionskomite, 28de juni 1927.

C. J. Hambro,
formand.

T. Anderssen-Rysst.

Kr. Indrehus.

Arne Magnussen,
sekretær.